

Dit sprookje is geschreven voor *Goede wijn, een proeverij*, een dag over waarderende gemeenteopbouw die plaatsvond op vrijdag 31 januari 2014. Het hart van waarderende gemeenteopbouw is vertrouwen. Hoe dit werkt wordt prachtig geïllustreerd in het sprookje van Mariska Gerritsen.

Het sleutelbloemvolkje

In een tijd dat er nog feeën en elfjes waren, was er in een ver land, waarvan wij nu weten dat daar Midden-Amerika ligt, een oude steenkolenmijn. Deze steenkolenmijn lag diep onder een inheemse, zonnige helling. Lange tijd werd daar door mijnwerkers hard geploeterd om kolen te winnen, te verzamelen en naar de oppervlakte te transporteren. Wat deze mijnwerkers niet wisten was dat zij hierbij geholpen werden door zo'n honderd hardwerkende piepkleine steenkoolmannetjes en -vrouwtjes. Met het verstrijken van de tijd waren deze mannetjes en vrouwtjes steeds meer op de steenkolen in de mijn gaan lijken. Zij werkten dan ook hard om het zware werk voor de mijnwerkers enigszins te verlichten.

Honderden jaren later waren er echter steeds minder steenkolen nodig en de oude kolenmijn werd gesloten. De mijnwerkers vonden elders werk, maar wat gebeurde er met de steenkoolmannetjes en -vrouwtjes? Zij hadden genoeg van de donkere, ondergrondse kolenmijn die hun somber maakte. Daarom besloten zij bovengronds te gaan leven. Klimmend en klauterend uit de mijnschachten vonden zij de weg naar boven. Daar bleven zij eerst een paar minuten met open mond kijken naar de zon, de blauwe lucht, het groen en de prachtige bloemen die de berghelling sierden. Wat een licht! En wat werden zij daar vrolijk van! Boordevol energie en vrolijkheid gingen zij zingend en dansend aan de slag om een dorpje te bouwen. Hiervoor kozen zij een zonnige plek tussen vele gulden sleutelbloemen aan de rand van een klein meer.

Een aantal steenkoolmannetjes waagden zich in het meer en wat bleek? Het kristalheldere water waste al het roet en steengruis van hun kleine lijfjes! Lijfjes die kaal waren en zachtgeel van kleur bleken te zijn, net als de sleutelbloemen die hen omringden. Toen de andere steenkoolmannetjes en -vrouwtjes dit zagen, sprongen ook zij in het meer om zich te wassen. Al gauw bleek echter dat hun vaalgele, kale hoofdjes niet bestand waren tegen de felle zonnestralen. Ze verbrandden en sommigen kregen zelfs brandblaren op hun kale hoofd!

Wat nu? De steenkoolmannetjes en -vrouwtjes waren in korte tijd zo aan de warmte en het licht van de zon gehecht geraakt, dat zij niet graag weer onder de grond wilden gaan leven. Daarom plukten zij de gele sleutelbloemen die overal om hen heen te vinden waren en zetten die op hun hoofd. Wat waren zij gelukkig met de sleutelbloemen! De sleutelbloemen boden hen bescherming tegen de zon en zorgden door hun prachtige gele kleur voor vrolijkheid.

Het is dan ook niet voor niets dat Sleutelbloemen (ook wel Primula) tot op de dag van vandaag symbool staan voor vertrouwen. Het vertrouwen dat steenkoolmannetjes en vrouwtjes hadden in de Sleutelbloemen op hun hoofd. Zo konden zij tóch in hun nieuwe dorpje blijven wonen! En zo kwam het dat er daarna een klein volkje van zachte gele wezentjes met veel plezier op de berghelling leefde. Alle dagen waren zij buiten om te genieten van de zon. Omdat zij hun verleden in de donkere mijn het liefst wilden vergeten noemden zij zich vanaf die tijd het Sleutelbloemvolk.

Na verloop van tijd breidde het volkje zich uit en ontstonden er ook andere kleuren: rode, paarse, roze en blauwe. En het bijzondere was: de sleutelbloemen op hun hoofd kleurden mee! Maar omdat de gele sleutelbloemmannetjes en –vrouwtjes het oudst waren hadden zij de leiding. Zij namen belangrijke besluiten, losten moeilijke kwesties op en hadden altijd een belangrijke rol bij feesten en bijeenkomsten van het volkje. Lange tijd vertrouwde het Sleutelbloemvolkje op de leiding van de gele Sleutelbloemmannetjes en –vrouwtjes. Totdat er een probleem ontstond. Een probleem dat het voortbestaan van het hele Sleutelbloemvolkje bedreigde: de sleutelbloemen raakten op!

Wat was het geval? De sleutelbloemen boden dan wel bescherming tegen de zon, maar droogden daardoor ook veel sneller uit. En zodra de blaadjes gingen hangen, wist de zon toch weer door te dringen tot de kale hoofdjes van de Sleutelbloemmannetjes en -vrouwtjes. Dus wat deden de gemakzuchtige wezentjes? Zij gooiden de uitgedroogde sleutelbloemen weg, plukten nieuwe en zetten die, zonder nadenken weer op hun hoofd. Wat zij lange tijd niet in de gaten hadden of misschien wel liever niet wilden zien, was dat het aantal Sleutelbloemen op de berghelling daardoor steeds minder werd. Totdat Vic en Art, twee gele sleutelbloemmannetjes die sinds jaar en dag de leiding hadden, een nieuwe bloem nodig hadden voor op hun hoofd. Zij kwamen op het veld en de schrik sloeg hun om het hart, er waren nog maar een paar Sleutelbloemen over!

Zo snel hun kleine beentjes hun konden dragen renden zij terug naar het dorpje, waar zij onmiddellijk een vergadering belegden met Dea en Conny, twee leidinggevende Sleutelbloemvrouwtjes. Nadat zij buiten adem de situatie kort hadden uitgelegd zei Vic: “We moeten een plan bedenken”. “Een plan dat ons voorbereidt op de tijd dat er geen Sleutelbloemen meer zijn” vulde Art aan. “Want één ding is nu wel duidelijk: die Sleutelbloemen zijn niet te vertrouwen, ze laten ons zomaar in de steek!” Dea en Conny knikten instemmend: “Laten we aan de slag gaan!” Na een dag lang vergaderen lag er een plan: “Een nieuw thuis voor het Sleutelbloemvolk.” In dit plan werd tot in detail beschreven hoe het sleutelbloemvolk zou verhuizen naar een meer schaduwrijke plek. Zodat ze die onbetrouwbare sleutelbloemen niet langer nodig zouden hebben.

Nog diezelfde avond riepen zij het hele volk bijeen om de situatie uit te leggen en het plan te delen. Daarbij benoemden zij alle negatieve eigenschappen van die verraderlijke Sleutelbloemen en benadrukten zij dat het volkje in een heuse crisis verkeerde. Zo maakte zich langzaam onrust en een angstig gevoel van het volkje meester. Ze waren erg tevreden met de situatie en hadden helemaal geen zin om te verhuizen. Nu moesten ze zeker weer onder de grond gaan leven. Zo werd er in de menigte van sleutelbloemmannetjes en –vrouwtjes zachtjes gemopperd en gemord. Maar... niet door iedereen.

Aarzelend stak een klein blauw Sleutelbloemjongetje zijn hand op. “Volgens mij zijn de Sleutelbloemen helemaal niet zo slecht, we hebben toch juist veel plezier van ze? Bovendien heb ik nog nooit mijn Sleutelbloem hoeven weg te gooien...” Een aantal Sleutelbloemmannetjes en –vrouwtjes knikten instemmend, maar durfden niets te zeggen. Zeker niet omdat het jongetje ruw onderbroken werd door Vic. “Zeg snotneus, ik ken jou helemaal niet. Hoe heet jij eigenlijk?” “Yashi”, zei het kleine jongetje. “Wel, Yashi, houd jij je ideeën maar voor je. Wat weet jij er nu van? Je komt net kijken, terwijl wij hier al jaren de leiding hebben. Wij zullen dit tot een goed einde brengen.” Daarop trokken Vic, Art, Dea en Conny zich weer terug om de verhuizing verder voor te bereiden.

Ondertussen liet Yashi liet het er niet bij zitten. Hij had gezien dat er Sleutelbloemmannetjes en –vrouwtjes waren die het met hem eens waren. Eén van hen was Stella, een mooi roze Sleutelbloemmeisje. Zij zocht Yashi meteen na de bijeenkomst op en begon opgewonden te vertellen over haar prachtige ervaringen met haar Sleutelbloem. “Ik begrijp het niet”, zei ze. “Ze vergeten helemaal te kijken naar alle positieve eigenschappen van de Sleutelbloemen. De Sleutelbloemen geven ons bescherming, zorgen ervoor dat we in het licht kunnen leven en plezier kunnen maken. En ook ik heb nog nooit mijn Sleutelbloem vervangen. Waarom twijfelen ze toch zo aan deze schitterende bloemen?”

Yashi knikte en dacht na. Er zijn vast meer Sleutelbloemmannetjes en –vrouwtjes zoals wij. Dit zijn de lichtpuntjes die ons kunnen helpen bij het oplossen van dit probleem. De vraag is namelijk niet wat we moeten doen als de Sleutelbloemen op zijn, maar wat we kunnen doen om de Sleutelbloemen te behouden! Met deze vraag in hun achterhoofd gingen Stella en Yashi op zoek naar de lichtpuntjes. In het volkje vonden zij genoeg mannetjes en vrouwtjes die ook nog nooit hun Sleutelbloem hadden weggegooid en vervangen door een nieuwe. Daar lag de oplossing! Want wat deden zij anders dan al die anderen, die hun uitgedroogde bloemen achteloos vervingen voor een nieuwe? Door met elkaar te praten en ervaringen te delen kwamen zij er al snel achter dat hiervoor twee eenvoudige redenen waren: 1. Zij gaven hun Sleutelbloem regelmatig water en 2. Zij brachten niet alle uren van de dag in de volle zon door.

Opgetogen over deze eenvoudige oplossing, togen Yashi en Stella naar Vic en Art. Die zaten al dagen met hun handen in hun Sleutelbloem, want er kwam veel verzet tegen de aanstaande verhuizing. Meer en meer Sleutelbloemmannetjes en –vrouwtjes sputterden tegen en kwamen met allerlei redenen waarom verhuizen geen goed idee was. Maar een oplossing voor het nog steeds slinkende aantal Sleutelbloemen zat er niet tussen! Daarom stonden zij er ditmaal wel open voor om naar de oplossing van Yashi te luisteren. Schoorvoetend gaven ze toe dat zij het nog niet zo hadden bekeken. Vic en Art wilden dan ook meteen het volkje bijeen roepen om iedereen te verplichten hun Sleutelbloem vanaf nu regelmatig water te geven en niet meer de hele dag in de volle zon door te brengen.

“Nee”, zei Yashi, dat is niet de manier. Laten we in kleine groepjes bij elkaar komen en de vraag beantwoorden wat er positief is aan de Sleutelbloemen. En zo kwam het dat het hele Sleutelbloemvolkje een belangrijke les leerde. Ze waren vergeten het waardevolle te koesteren dat al die tijd in hun midden geweest was: de Sleutelbloemen. Hierdoor

verpieterden de Sleutelbloemen, had het volkje geen bescherming meer en begon het volkje ze zelfs te wantrouwen. En tegelijkertijd drong tot ze door dat de oplossing, waardoor ze niet hoefden te verhuizen, van bijzondere eenvoud was. Want de sleutel tot de oplossing lag uiteindelijk in henzelf: de Sleutelbloemen, symbool van vertrouwen.

Dus in plaats van te verhuizen en weer onder de donkere, sombere grond te gaan leven, koos het Sleutelbloemvolkje ervoor om hun Sleutelbloem met zorg te behandelen. En al gauw kregen zij er plezier in om hun Sleutelbloem elke dag water te geven en enkele uren van de dag door te brengen in de schaduw van de grote bomen in hun dorpje. Want zij merkten dat de Sleutelbloemen op hun hoofd niet meer uitdroogden en zelfs mooier waren dan ooit!

En weet je wat het allermooiste was? Langzaam maar zeker begonnen er weer steeds meer Sleutelbloemen te bloeien op het Sleutelbloemenveld. En uiteindelijk omringde een veld vol bloeiende Sleutelbloemen in de prachtigste kleuren het dorpje van het Sleutelbloemvolk. Samen met de Sleutelbloemen leefden zij nog lang en gelukkig op de berghelling. Wel deden zij hun naam nog meer eer aan. Het was niet alleen een weerspiegeling van hun uiterlijke voorkomen (de Sleutelbloem op hun hoofd), maar veel meer nog een uiting van vertrouwen in het waardevolle, dat wél gekoesterd moet worden...

Mariska Gerritsen (1980) studeerde sociale en organisatiepsychologie en is werkzaam op het hoofdkantoor van HEMA. In haar vrije tijd schrijft zij, op basis van bouwstenen die haar worden aangereikt, graag verhalen voor diverse gelegenheden. Met haar verhalen wil zij abstracte theorieën tot leven brengen en bovenal mensen in hun hart raken.